

TÁJÉKOZTATÓ a magán-nyugdíjpénztárakat érintő törvénymódosításokról

A nyugdíjpénztár-választás szabadságáról szóló 2010. évi C. tv. és a magán-nyugdíjpénztári befizetésekhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 2010. évi CI. tv. egyaránt sérti a jogállamiságot és a tulajdonhoz fűződő jogokat, miközben visszamenőleges hatályú rendelkezéseket tartalmaznak. Azzal is adós a két törvény, hogy az állami rendszerbe novembertől átirányított tagdíjakat hogyan kapják majd vissza a tagok, miként számítják be azokat a későbbi nyugdíj megállapításba, milyen módon tartják majd nyilván a tagok számára, a kieső időszakokra az állam mekkora mértékű hozamot garantál, illetve hogy az elvont összeget miként lehet örökölni.

A törvények a kötelező nyugdíjrendszer alkotmányosan védett intézményrendszerébe, szerződéses viszonyaiba avatkoznak be alkotmányos indokok nélkül. A magán-nyugdíjpénztár tagja – akár jogszabályi kötelezés, akár saját döntése alapján lépett be a pénztárak valamelyikébe – tulajdonosa az egyéni számláján felhalmozódó összegnek, de tagsági jogviszonya alapján egyidejűleg tulajdonosa a magán-nyugdíjpénztárnak, mint intézménynek is. A magán-nyugdíjpénztári tagdíjak átterelése a pénztárakból a felosztó-kirovó elven működő társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe, meglehetősen aggályos.

A magán-nyugdíjpénztári tagdíjak 0 százalékban történő meghatározása és a levont 8 százalék nyugdíjárulékká történő átalakítása a magán-nyugdíjpénztárakból folyósítandó ellátást, s így a nyugdíjak egészét csökkenti. Az ellátások fedezetéből ugyanis kiesik 14 havi tagdíj és annak az évek során felhalmozódó hozamai, s ez nem ellentételeződik a társadalombiztosítási nyugdíj magasabb összegében. Mindezt figyelembe véve a tagdíjfizetés 14 hónapra történő megakadályozása, nyugdíjárulékká való átalakítása sérti az Alkotmány tulajdon védelmével összefüggő rendelkezését. A pénztártagok alapjogi védelemben részesülő tulajdonjogának korlátozására a kormányzat költségvetési mozgásterének növelése érdekében került sor. Ugyanakkor a jogalkotó nem tesz eleget alkotmányos kötelezettségének sem, azaz nem gondoskodik a tulajdon sérelmének ellentételezéséről.

Ezzel párhuzamosan a magán-nyugdíjpénztári tagdíj 0 százalékban történő meghatározásával, nyugdíjárulékká történő átalakításával az állam szerzett jogot korlátoz. Megakadályozza az állam által egyébként kötelezően előírt tagdíj fizetését, a levont összegeket átirányítja a nyugdíj-alapba. A magán-nyugdíjpénztári tagdíjfizetés elmaradása a tőkefedezeti elvre épülő pénztárakban szükségszerűen csökkenti a felhalmozási időszakban felhalmozható tőkét és a felhalmozódó hozamok összegét, s ezen keresztül a jövőbeni nyugdíjakra vonatkozó várományokat.

A 2010. évi CI. törvény ezen felül visszamenőleges hatályú rendelkezést is tartalmaz, mivel úgy rendelkezik, hogy a 2010. november 1. és 2011. december 31. közötti időszakban esedékes befizetésekre vonatkozóan érvényesül a tagdíj 0 és a nyugdíjárulék 9,5 százalékos mértéke. Ez azt jelenti, hogy a 2010 októberében levont magán-nyugdíjpénztári tagdíjat novemberben már nyugdíjárulékként kell bevallani és átutalni az APEH számára. Ez azt eredményezi, hogy a levont összeg rendeltetése a levonás és a bevallás, megfizetés közötti időszakban a törvény rendelkezése következtében megváltozik. Ez egyértelműen visszamenőleges hatályú szabályozás, minthogy a hatályba lépés előtti időszakban levont magán-nyugdíjpénztári tagdíjakra kell alkalmazni.

A magán-nyugdíjpénztárak azt tanácsolják a tagjaiknak, hogy amíg az Alkotmánybíróság nem vizsgálja felül alkotmányossági szempontból a törvényt, illetve a kormány nem tisztázza azokat a részletszabályokat, ami alapján mindenki egyénileg ki tudja számolni, hogy melyik rendszerrel jár jobban, senki ne lépjen vissza az állami rendszerbe. Az átlépés ugyanis egyirányú, a visszatérés a magánpénztári rendszerbe a jelenlegi információk szerint nem lesz lehetséges. A tagok pénze a pénztárakban mindenkor az állami rendszerrel megegyező biztonságban van: a pénztáraknak mindenképpen ki kell fizetniük a tagjaik számláin felhalmozódott tagdíjak inflációval növelt összegét, amit a Pénztárak Garancia Alapja is biztosít. Az átlépésre egyébként is a törvény 14 hónapos időt biztosít, az esetleges végső határideje 2011. december 31.

Budapest, 2010. november 10.

Összeállította: Óriné dr. Gracza Zsuzsa